

Western Michigan University

From the Selected Works of Maira Bundza

August 13, 2011

Garezera Skaidas #3

Maira Bundza, *Western Michigan University*

Available at: https://works.bepress.com/maira_bundza/14/

GARĒZERA SKAIDAS

3x3 ZIŅAS #3
2011. GADA 13. AUGUSTĀ

Ko dziedāšu, ko runāšu
Svešu zemi staigādama?
Dziedāš' pati savu dziesmu,
Runāš' savu valodiņu.

3x3 Garezerā, 1981 – 2011

Šovasar ar prieku un lepnumu varam atskatīties uz 3x3 Garezerā pavadītajiem 30 gadiem. Neaizmirstamā atmiņā palicis 1981. gada 15. augusta vakars pirmajā 3x3 nometnē Garezerā. Lielā neziņā reģistrējām šīs nometnes 160 dalībniekus, bailodamies par varbūtēju neapmierinātību ar ierādītajām telpām vai uzturu. Bažījāmies kā izdosies iepazīšanās vakars, vai cilvēki nenožēlos, ka atbraukuši. Viss tomēr gāja tik gludi, ka vakarā, atvieglojumā un sajūsmā abi ar vīru Arnoldu dancojām pa istabu kā mazi bērni. Nedēļa pagāja nemanot, nometnes dalībniekiem ievirzēs diskutējot par politisko stāvokli Latvijā un trimdā, latviskās audzināšanas un izglītības jautājumiem, latviskajām gadskārtām, rotām un tautas tērpiem, klausoties koppreferātus un paneldiskusijas, bērniem $\frac{1}{2} \times \frac{1}{2}$ ievirzē spēlējoties, dziedot, ejot rotaļās un peldoties, visiem kopā piedaloties interesantajās vakara programmās. Tām vēl sekoja dziedāšana, smiešanās un pārrunas, ko iedēvējām par latvisko nīkšanu.

Toreiz mums vislielākais ieguvums bija gandarījums, ka iecere izveidot jaunu, interesantu, pievilcīgu modeli nodarbībām latviskās izglītības paplašināšanai, latvisko ģimeņu stiprināšanai, latvisko draudzību un latviskās kopības sajūtas veicināšanai, tādu kur piedalīties var visas paaudzes kopā, bija piepildījies. Nebija pamata sākotnējām raizēm vai šis eksperiments izdosies – pēc vairāku gadu plānošanas un organizācijas darba pirmā 3x3 nometne ar uzviju piepildīja visas cerības. Panākumu iedrošināti uzstādījām jaunus mērķus, un rezultāts bija, ka 1980tos gados 3x3 nometnes kļuva par latviskās izglītības un kultūras dzīves sastāvdaļu gandrīz visās latviešu patvēruma zemēs. Pastāvīgi nometnes ik gadu ir notikušas divās vietās ASV – Garezerā (kopš 1981) un Katskilos (kopš 1983), Austrālijā un Anglijā (kopš 1983). Zviedrijā notika piecas nometnes 1985-91, Abrenē, Francijā notika četras nometnes 1988-92, Kanādā – 2002-03 un ASV Rietumkrastā 1982-88.

Kad 1981. gadā Garezera 3x3 redzējām, ka tā lieta tiešām iet, jutāmies, ka saniegts viss ko sirds vēlējas, taču aizrautībā un sajūsmā fantazējām – ja nu vēl varētu šādi sanākt kopā Latvijā... Ne mirkli nedomājām, ka tas būtu reāli iespējams. Taču nāca 1980to gadu beigas, un aizmirstu elpu klausoties par pārmaiņām Latvijā, mēs sākām uzdrīkstēties cerēt, ka varbūt toreiz Garezerā sapņotais tomēr varētu piepildīties. 1989. gadā 3x3 Austrālijā tikāmies ar

„Ilģiem” un Ramonu Umbliju un sākām pārrunas par 3x3 Latvijā. Radām atsaucību, un pirmo 3x3 Latvijā veidojām Madlienā, 1990. gadā, sadarbībā ar Latvijas Kultūras fondu un Madlienas pašvaldību. Tā izdevās lieliski, tāpat 1991. gada nometne Kaucmindē, un, jāsaka, arī nākošās nometnes, katru gadu pa divas, izņemot 2008. gadu, kad bez ikgadējām divām nometnēm notika vēl trešā – rīkota visu zemju, visu gadu nometņu vadītājiem, lektoriem, administratīvajiem darbiniekiem un visiem citiem, kuru darbs ir neatsverams un bez kuriem 3x3 nebūtu.

Protams, vissvarīgākā daļa 3x3 kustībā ir nometņu dalībnieki, kuru atsaucību mums izdevās iegūt un saglabāt. Kopš 1981. gada ir notikušas 192 3x3 nometnes, sešās zemēs un trīs kontinentos, ar tuvu pie 29,000 dalībniekiem. Visi esam ziedojuši savu laiku, enerģiju, zināšanas un talantus lai nāktu kopā, mācītos un apzinātos kas un kādi mēs, latvieši, esam. Tas ir interesanti un bagātinoši, tas dod lielu gandarījumu visiem, jo 3x3 īsti nav devēju un ņēmēju – katrs kaut ko dod no sevis un proporcionāli dotajam iegūst pretī. Katrs, no mazākā līdz vecākajam ir vērtīgs un nepieciešams, katram ir sava vieta un sava darišana izzinot un mācoties vienam no otra kā būt un palikt latvietim šais laikos, lai kur arī neatrastos plašajā pasaulē.

3x3 ir kļuvis par tradīciju latviešu kultūras un izglītības dzīvē. Visvairāk priecē, ka šī tradīcija nav iesērējusi – 3x3 kustība ir dzīva, tā aug un zelt, var notikt izmaiņas, taču oriģinālie mērķi, formāts, filozofija un pamata principi ir tie paši. Varbūt par vissvarīgāko uzskatu 3x3 spēju iesaistīt jauno paaudzi, īpaši Latvijā, bet kādreiz arī ārzemēs – mūsdienu nometņu vadītāji, lektori un citi darbinieki ne reti savas 3x3 gaitas uzsāka $\frac{1}{2} \times \frac{1}{2}$, kā iesaucām 3x3 nometņu bērnu programmas. Šogad Cesvaines nometni vada jaunās paaudzes pārstāvji, paši izauguši 3x3 nometnēs. Viņu izvēlētais motto ir tautas dziesma: „Tēvu tēvi laipas meta, bērnu bērni laipotāji. Tā bērniņi laipojiet, lai pietika mūžiņam” Ar šiem vārdiem novēlam 3x3 kustībai dzīvot, augt un zelt arī nākošos 30 gadus, un vēlējums visiem dalībniekiem un darbiniekiem ir tas pats, kuru izvirzījām kā 3x3 motto 1981. gadā – „Mūžu dzīvo, mūžu mācies!”

Līga Ruperte

Folklorā

Vad. Līga Reitere

Grāmatsiešana

Vad. Ilizane Grīnberga

Man prieks par cītīgiem, radošajiem skolniekiem, kas ar nezūdošu interesi tik īsā laika sprīdī iebūra viduslaiku grāmatsējumā šodienas elpu, dodot Latvijas tēlādām iespēju dzīvot otru mūžu citā kontinentā. Paldies visiem, kas „pirka kaķi maisā”, izmēģinot ko iepriekš nezināmu.

Ilizane

Kokgriezšana

Vad. Ieva Johnson
Meistars Marģers
Caune

Vai esi redzējis pelīti
kokgriezēju darbnīcā?

Latviskā virtuve

Vad. Elga Pone

Literātūra

Vad. Astrīda Stahnke

Mūzika

Vad. Pauls Berkolds

Podniecība

Vad. Gundega Peniķe

Politika

Vad. Jānis
Peniķis
Galvenais
lektors
Pauls
Raudseps

Puzuri un citi rotājumi

Vad. Rita Āpše

Rokdarbi

Vad. Zinta
Enzeliņa

Rotkalšana

Vad. Vecā bleķe Lilita Spure,
Jaunais bleķis Andris Rūtiņš
Palīdzē Zinta Rūtiņa

Daži izvēlas ilggadīgus
projektus. Māra Goba jau
sešus gadus gatavo sev
Bērzaunes pakalniešu villaini

ar tūkstošiem riņķiem, ko viņa ieauda villainē pie Zintas Enzeļiņas.
Vilnis Strēlnieks gatavo sievai lielo kakla rotu tautas tērpiem.

Stikla apdare/ vitrāža

Vad. Zane Rožkalne
Palīdzē Laima
Rožkalne

Mazlācīši

Vad. Daira Ruta Morusa, Māra Zeltiņa,
Inga Auziņa, Ieva Zemīte, Zinta Lucāne,
Krista Cickovska, Rebeka Baumgarte

1/2 x 1/2

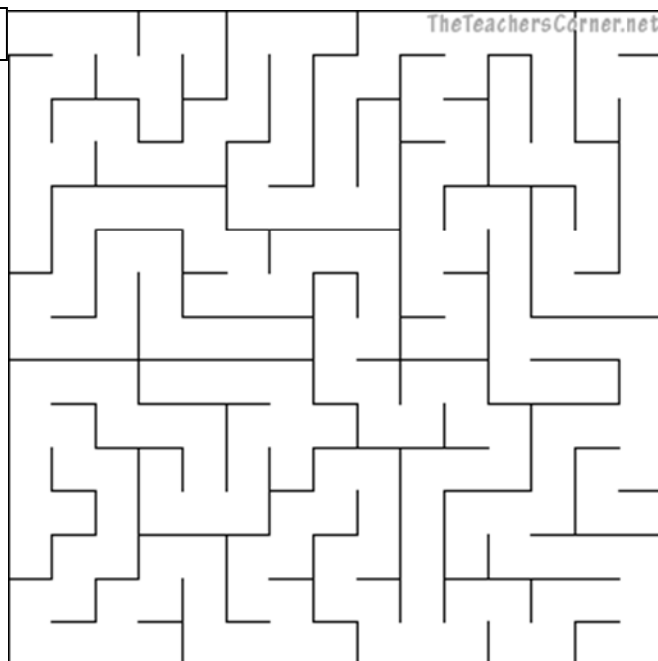
Vad. Laila Švalbe un Sarma
Ozmen
Palīgi Ance Ozola, Iluta
Meirēna, Guntis Rūtiņš un
pludmales palīdzes

Lūdām jauniešiem ½ x ½ izkrāsot Garezera Skaidu galvas ilustrāciju. Grūti bija izvēlēties labāko, bet beidzot izvēlējamies to, ko izkrāsoja Māra Bugler.

Sākums

Sajauktie vārdi

1. VLIAJTA
2. SEGRERAZ
3. SOKK
5. GLEE
6. DPAMLLEU
7. EASIV
8. ZOOLS
9. EESZR
10. ZALTIBAR

Atbildes pēdējā lapā

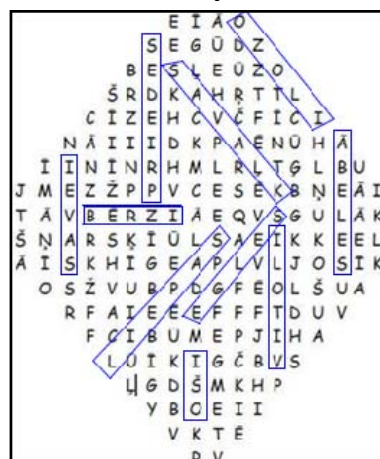

Beigas

Uzdevumus sagatavojis Pauls Švalbe

Garezera vārdu meklēšanas atrisinājums

Dziedāšana

Vad. Amanda Jātniece

Rotaļas

Vad. Daiga Rūtiņa

Nīkšana

Pašu rokās

Mini manu mināmo

Kas ir šī ievirze?

Tango Lugāno

Pauls Berkolds atveda mums ciema kukuli – Latvijas TV uzņemto *Tango Lugāno* izrādi no 1989. gada. Baņuta Rubesa bija uzrakstījusi fantaziju par Raini un Aspaziju. Kas ja viņi nebūtu miruši, bet aizbraukuši dzīvot Lugāno ezera krastmalā? Katrs ieslēdzies savā istabiņā, tie raksta viens otram vēstules. Ierodas delegācijas no Milvokiem un Rīgas, lai iztīrītu māju un iekārtotu muzeju. Dace Aperāne bija sakopojusi mūziku, gan savus oriģinālos komponējumus, gan Imanta Kalniņa, Raimonda Paula un citus. Pauls Raudseps nekad nebija redzējis šo ierakstu un atzinās, ka izskatījās drusku jaunāks kā delegāts no Rīgas. Berkolds atkal izskatījās vecāks, kā 125 gadīgais Rainis. Tie no mums, kas dziesmu spēli noskatījās 1980's gados bijām pārsteigti, cik Rubesas rakstītie vārdi vēl bija piemēroti tagad.

Kur meklēt informāciju par 17. septembra Saeimas vēlēšanām?

Pauls Raudseps, komentētājs, žurnāls *Ir*

Rietumos dzīvojošajiem nav viegli sekot līdzi notikumiem Latvijā, tāpēc bieži rodas jautājums: kā lai eszinu, par ko balsot vēlēšanās?

Par laimi, tagad ir pieejama ļoti plaša informācija internetā par partiju sarakstiem un kandidātiem. Tā ļauj uzzināt gan par kandidātu labajiem, gan par viņu sliktajiem darbiem, un veikt pamatotu izvēli.

Pamatinformācija par vēlēšanās pieteiktajiem sarakstiem un tajos iekļautajiem deputātiem ir atrodama Centrālās vēlēšanu komisijas mājas lapā: www.cvk.lv, sadaļā "11. Saeimas vēlēšanas". Tur varat atrast partiju kandidātu sarakstus, partiju īsās programmas, biogrāfisko informāciju par katru kandidātu, kā arī statistiku par sarakstiem (piemēram - cik katrā sarak-

stā ir latviešu? cik tajā ir kandidātu no ASV? utt.).

Par tiem kandidātiem, kuri ir 10. Saeimas deputāti, var iegūt vērtīgu papildinformāciju lapā www.gudrasgalvas.lv. Tajā varat uzzināt par šo kandidātu darbu Saeimu, lasīt par viņu personīgajām prioritātēm politikā, uzdot viņiem jautājumus un (cerams) saņemt arī atbildes.

Lapā www.kandidatiuzdelnas.lv apkopota informācija par skandāliem un reputāciju apdraudošiem gadījumiem Saeimas kandidātu biogrāfijās. Pagaidām tajā vēl lasāms tikai par 10. Saeimas kandidātiem, taču lapas veidotāja, korupcijas apkarošanas organizācija *Delna*, apņēmusies lapu tuvākajā laikā atjaunot, lai tajā būtu informācija arī par 11. Saeimas kandidātiem.

Katru dienu varat iegūt kodolīgu svarīgāko notikumu pārskatu, kā arī intervijas, komentārus, infografikas un karikatūras, lapā www.ir.lv

Koki uzstājās ugunskurā

Ugunskura vakars vienmēr ir viens no jaukākiem, kur visi piedalās ar priekšnesumiem. Ugunskuru enerģiski novadīja Larisa Kaļiņa, ugunskuru aizdedzināja pārstāvji no vienas ģimenes trim paaudzēm (Juris, Matt, Indra). Koku tēma ir tik bagātīga, ka netrūka dziesmas par kokiem, varējām atdarināt koku skaņas, mīnēt mīklas par kokiem, uzvest skices pa kokiem.

Mazlācīši dūšīgi dziedāja, pusreizpusnieki parādīja mums kā var izmantot kokus. Zinta Pone nespēja pateikt vairāk kā: "Uzmini manu mīklu!" ka kāds jau iesaucās "koks!" Tad Zintai tomēr bija jānoskaita visa mīkla, un kaut atbilde bija bieži koks, parasti bija jāzin kāds koks.

Visasprātīgākais uzvedums bija priežu grupai, kas iztēloja "Trīs priedītes siliņā." Pauls Berkolds bija vienreizēja mātes meita, bet visi iejutās lomās, kas mūs kārtīgi izsmidzināja.

2012. gada 3x3 nometnes

Sidneja – no 2. – 8. janvārim, vad. Ojārs Greste
 Īrijā – no 17. – 24. jūnijam, vad. Ilze Ceiča
 Kocēnos – no 8. – 15. jūlijam, vad. Dina un Reinis Ceplī
 Kandavā – no 22. – 29. jūlijam, vad. Daiga un Aldis Bitinieki
 Anglijā – jūlija beigās
 Garezerā – no 5. – 12. augustam vad. Maija Zaeska
 Katskilos – augusta otrajā pusē

Informācija par 3x3 atrodama <http://www.3x3.lv>

Līga Ruperte, 3x3 globālā koordinatore

Vēl viens ziedotājs
 Paldies Ilzi Bērziņai!

Šogad Garezera 3x3 bija 174 dalībnieki no:

Latvijas—8

Kanādas:

- Kvebekas—2
- Ontario—12

ASV:

- Aijovas—1
- Alabāmas—1
- Džordžijas—5
- Florīdas—1
- Ilinojas—26
- Indiānas—7
- Kalifornijas—1
- Merilandes—6
- Mičigānas—47
- Minesotas—22
- Ņudžersijas—2
- Ņujorkas—1
- Ohaijo—14
- Viskonsīnas—14
- Ziemeļkarolīnas—2

Koku vārdi latgaliski:

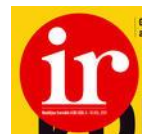
ābeles – obeles jeb obelneicys
 bērzi – bārzi
 egles – egles (pirmais e plats)
 ievas – īvys
 kļavas – kļavi
 liepas – līpas
 oši – ūši
 ozoli – ūzaly
 priedes – prīdis
 vītoli – veituli

Sajaukto vārdu atrisinājums

1. Latvija
2. Garezers
3. koks

5. egle
6. pludmale
7. ievas
8. ozols
9. ezers
10. birtala

Par *Ir* žurnāla
 abonēšanu jums
 aizsūtīsim e-pastu, kad
Ir darbinieki būs
 atraduši vieglāku veidu
 kā mums ārzemēs samaksāt
 dolāros. Variet skatīties *Ir* mājas
 lapā www.ir.lv/abonesana
 vai rakstīt Paulam tieši:
paulsraudseps@gmail.com

Liels paldies visiem, kas
 deva materiālus avīzītei
 un Elgai par valodas
 labošanu. Vislielākais
 paldies Samam, kas man
 sēdēja blakus līdz vēlai
 naktij, drukāja pašas
 avīzes un bija liels
 atbalsts. Maira

GAREZERA
 SKAIDAS

Redaktore: Maira Bundža
 Foto: Maira Bundža, Ilizane
 Grīnberga, Sams Knochs, Māra Lazda,
 Dzidra Tropa.
 Galvas zīmējums: Amanda Jatniece
 Krāsu salikums galvai: Māra Bugler
 Pateicība Elgai Ponei par labojumiem